

Banenverlies in welzijn, kinderopvang en jeugdzorg

Sectorplan voor wendbare medewerkers

Door bezuinigingen en decentralisatie van rijkstaken verdwijnen veel banen in het welzijnswerk, de kinderopvang en de jeugdzorg. Het recent gepresenteerde sectorplan moet de schade beperken, door bijscholing, begeleiding naar ander werk en workshops om jezelf beter te verkopen.

TEKST Loek Kusiak **FOTO** Dirk Hol

Minder werk en ander werk. In de kinderopvang, welzijn en jeugdzorg gaan tot 2017 door krimpende budgetten en decentralisatie zo'n 33.500 banen verloren. Voor de achterblijvers verandert het werk onder meer door de invoering van welzijn-nieuwe stijl. Dat betekent dat gemeenten, instellingen en burgers nauwer gaan samenwerken.

Het recent gepresenteerde sectorplan, uitvloeisel van het sociaal akkoord dat overheid en sociale partners vorig jaar sloten, heeft als doel overtollige medewerkers te helpen bij het vinden van ander werk. Medewerkers die in dienst blijven, moeten nieuwe competenties aanleren. 'Achterover leunen en denken dat jouw werkgever wel jouw toekomst organiseert, of afwachten totdat de organisatie gaat inkrimpen, verlaagt vele malen je inzetbaarheid', zegt Petra de Bruijn, beleidsmedewerker en cao-onderhandelaar bij de MO-

groep, de brancheorganisatie voor welzijn en maatschappelijke dienstverlening. 'Je moet jezelf leren presenteren, leren hoe te solliciteren en je cv laten checken door een loopbaanadviseur.'

De Bruijn gaf een van de workshops en presentaties op een 'Loopbaanplein' op 5 maart in Utrecht. Het evenement droeg als motto 'Kom in beweging!' en was een initiatief van de brancheverenigingen, sociale partners en het arbeidsmarkt-fonds FCB. 'De bijeenkomst in Utrecht was de aftrap van een scholingssysteem dat in het kader van het sectorplan is ontwikkeld om werknemers uit de branches kinderopvang, welzijn en jeugdzorg wendbaar te maken voor een loopbaan met perspectief', vertelt De Bruijn. 'Het loopbaanplein wordt regionaal voortgezet. Werkgevers kunnen er hun vacatures aanmelden en werknemers krijgen er suggesties voor beroepen die bij hen passen.'

Binnen vier jaar verdwijnen **33.500** banen

Voorheen viel de jeugdzorg deels onder de provincies en deels onder het Rijk. De gemeenten willen de jeugdzorg efficiënter en effectiever maken, onder meer door ervoor te zorgen dat instanties en hulpverleners minder langs elkaar heen werken. Het budget krimpt tegelijkertijd wel met 15 procent. Zorgverleners en vakbonden hebben echter hun twijfels of gemeenten die verantwoordelijkheid voor kwetsbare jongeren wel aankunnen.

Bestuurder Patrick Fey van vakbond CNV Publieke Zaak: 'Banenverlies in branches waar professionals met passie mensen met een verslaving of andere psychische problematiek ondersteunen, heeft woede en teleurstelling veroorzaakt. Ook wij zijn tegen deze bezuinigingen, maar de politiek heeft beslist. Met het sectorplan hebben kabinet en sociale partners gezocht naar draagvlak om de schade te beperken. Zonder onze handtekening onder het sectorplan, was het geld voor werkloosheidsbestrijding naar andere sectoren gegaan. Als werkgevers willen krimpen, bekijken we zeer kritisch wat haalbaar en aanvaardbaar is. In sociale plannen zul je dan ook maatregelen uit het sectorplan terugvinden.'

De kinderopvang lijkt het diepste dal te zijn gepasseerd met een daling van 11.000 pedagogisch medewerkers in twee jaar tijd. Voor medewerkers

Minder schoolverlaters, meer werklozen

In het sectorplan voor welzijn, maatschappelijke dienstverlening, jeugdzorg en kinderopvang wordt 17 miljoen euro uitgetrokken voor (om)scholing van in totaal 8000 medewerkers, bewustwording van de verminderde kansen in de branches en begeleiding van 2300 medewerkers naar nieuw werk. De overheid betaalt 8,5 miljoen, de andere helft is voor rekening van de organisaties in de branche en de sociale partners via het arbeidsmarktfonds FCB.

die de stap willen maken, is er wel werk in Duitsland. Daar is een groot tekort aan personeel in de kinderopvang en zijn Nederlandse medewerkers vanwege bijzondere kwalificaties gewild. Het sectorplan voorziet in begeleiding van 150 pedagogisch medewerkers naar peuterspeelzaalwerk in Duitsland. Dat is vooral een uitkomst voor de overtoollige kinderopvangswerkers in grensregio's in het oosten en zuiden van het land.

Regionaal sectorplan

Voor de kinderopvang in onder meer Rotterdam-Rijnmond hebben achttien organisaties op initiatief van de opleidingscentra ROC Albeda en ROC Zadkine zelf een 'stadsregionaal sectorplan' opgesteld. De komende twee jaar wordt in de regio Rotterdam een krimp van 6 tot 10 procent in de kinderopvang verwacht. Daardoor dreigen enkele honderden banen te verdwijnen. Een halfjaar geleden is al de 'Werktafel Kindcentra Rotterdam-Rijnmond' opgezet, een samenwerking van kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en basisonderwijs. 'We lopen in deze regio voorop in landelijke trends die steeds intensievere samenwerking tussen kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en basisonderwijs laten zien', zegt Valerie Vleesenbeek, programmacoördinator van het regionale sectorplan.

Die koplopersrol houdt verband met het grote aantal inwoners in

Rotterdam-Rijnmond van niet-westerse afkomst en hun relatief lage opleidingsniveau. Vleesenbeek: 'Veel allochtone peuters kampen met een taalachterstand. Maar die achterstand is er ook bij veel pedagogisch medewerkers: 30 tot 50 procent van hen is van niet-westerse afkomst. Ze zijn opgeleid op mbo 3-niveau, maar moeten van af 2016 voldoen aan strengere kwaliteitseisen. Het taalniveau van pedagogisch medewerkers moet omhoog. Daarnaast moeten ze leren opbrengstgericht te werken. Dat is nodig om de prestaties van leerlingen in het taal-, lees- en rekenonderwijs verbeteren. Medewerkers in de kinderopvang die niet aan deze eisen voldoen, verliezen hun baan. Ons sectorplan helpt pedagogisch medewerkers met extra coaching en bijscholing om duurzaam inzetbaar te blijven.'

Hoe groot landelijk de uitstroom van werknemers in diverse sectoren zal zijn, hangt vooral af van de omvang van de subsidie die gemeenten voor hun nieuwe taken krijgen en budgetbesprekingen met instellingen. CNV-bestuurder Fey: 'Hopen dat alles bij het oude blijft, is een foute keuze. Geld voor afvloeiingsregelingen is er niet, dus je moet je scholing goed op orde hebben.' ■

Dit is het derde en laatste deel in een serie over sectorplannen